

GŁOS ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

GAZETA REGIONALNA

Wychodzi codziennie oprócz dni poświęconych.

Rok II

Redaktor naczelny: JAN WALEWSKI

Nr. 172 (243)

NOWA ZBRODNIA PRUSKA

30 lipca 1931 r.

Znowu krew polska poleła się na granicy pruskiej. Zbrodnia, której ofiarą padł funkcjonariusz polskiej straży granicznej, Michał Nowakowski, ma wszelkie cechy uplanowanej zaszki.

Dwaj „bezrobotni”, niewiadomo skąd z głębi Niemiec przybyli do miasteczka pogranicznego Schwenten, zakradają się do polskiej budki granicznej nad kanałem Odrzańskim i tutaj nocują. Jeden z nich „na wabi” wychodzi przed budkę, gdy zaś zbliża się strażnik polski i każe mu, zgodnie z przepisami granicznymi, udeścić się na posterunek, drugi wypada nagle z budki i czterema strzałami rewolwerem kładzie Michała Nowakowskiego trupem na miejscu. Dzieje się to tak błyskawicznie, że Nowakowski nie zdążył nawet zarepetować karabinu. Mordercy pruscy tak są pewni, że dokonali czynu bohaterskiego, iż zabierają ze sobą karabinek strażnika polskiego, by „zdobyć” pochwałę się przed „landsmanami”. Istotnie, w restauracji w Schwenten przechwala się, że zabił strażnika polskiego. Restaurator powiedział o tem księdzu katolickiemu z Lupitza i ksiądz spowodował aresztowanie tajemniczych osobników. Jednakże prokurator niemiecki uważał za stosowne wdrożyć dochodzenie tylko przeciw jednemu ze sprawców napadu, nazwiskiem Erwin Melchert (lat 23, elektrotechnik z m. Wittstock). To on miał strzelać do Nowakowskiego. Jego towarzyszy, który zwiabił Nowakowskiego w zasadzce, zgóry już jest uznany za niewinnego baranka.

A przecież, cały przebieg zbrodni nasuwa mocne podejrzenia, że nie była ona dziełem przypadku. Czego szukali bezrobotni Niemcy właśnie na pograniczu polskim?

Czy miasteczko Schwenten odznacza się szczególnym rozwojem przemysłu, że tutaj właśnie szukał zajęcia elektrotechnik? Dziwny to bezrobotny, który nie ma pracy, ale za to posiada nabity rewolwer w kieszeni i strzela do strażnika polskiego, choć wie dobrze, że znajduje się na terytorjum polskiem i orientuje się również kim jest Nowakowski. Nie może być mowy ani o nieporozumieniu, ani o przypadku, ani tembardziej o działaniu w obronie własnej.

Wszystko wskazuje na to że była to zbrodnia, popełniona z premedytacją, że Nowakowski zamordowany został z zaszki przez umyślnie nastanych zbrodniarzy. Melchert czytał zapewne triumfalne sprawozdania gazet niemieckich, gdy siedziowie

gdąscy zwolnili Gengcrowskiego, który zamordował inżyniera polskiego. Czytał zapewne, jak policja gdańska aresztowała i sądy gdańskie skazały na parę tygodni więzienia, marynarza polskiego, któremu hitlerowcy wycięli na piersiach nożem znak swastyki.

Dlaczegoż sądy wschodnio-pruskie ma-

ją być gorsze od sądów gdańskich?

Znaczącym wstępem do pruskiego wymiaru sprawiedliwości jest postępowanie prokuratora, który wdrożył śledztwo tylko przeciwko jednemu ze zbrodniarzy, choć jasne jest że obaj działali wspólnie i w porozumieniu. Pozostaje obecnie oczekiwać, iż sąd pruski, za przykładem gdań-

skiego uzna, iż Melchert działał „w obronie koniecznej” i... uwolni go. Ale społeczeństwo polskie nie potrzebuje czekać na wymiar sprawiedliwości pruskiej.

Dla nas wyrok już zapadł

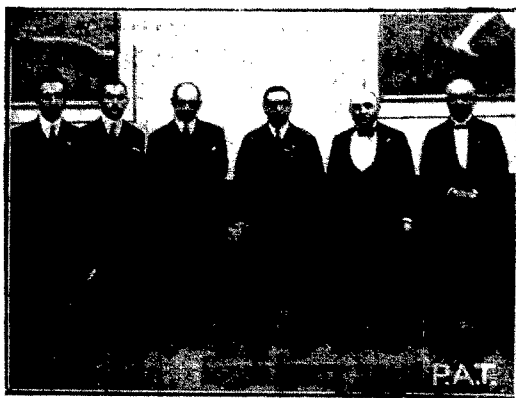
Trup strażnika polskiego i polana na posterunku jego krew jest jeszcze jednym surowym wyrokiem potępienia nie tylko na morderce, ale i na całą rzeszomą „kulturę” prusko-niemiecką i na „moralność” współczesnych Niemców. Zbrodniarze w rodzaju Melcherta, rodzą się i wychowują w tej atmosferze nienawiści zwierzęcej, jaką oddychają współczesne Niemcy do Polski. W jakiejś spekulacji hitlerowskiej lub stahlhelmowskiej Melchertowi i jemu podobnym dawno już wpałano, że Niemca nieobowiązują w stosunku do Polaka żadne prawa ludzkie ani boskie. Wpojono mu już od dawna, że każde zbrodnia popełniona w stosunku do Polaka, ujdzie „prawdziwemu” Niemcowi bezkarnie, przeciwnie poczytywana będzie jako „zasługa” i „bohaterstwo”. Dlatego Melchert zabrał

ze sobą karabinek strażnika, jako dowód dokonanego „bohaterstwa” dlatego zbrodni swej bynajmniej nie tail, lecz się nią głośno w restauracji przechwalał

Nowa zbrodnia, dokonana na pograniczu pruskim, rzuca jaskrawe światło na istotę stosunku Niemiec do Polski, Melchert i jego towarzyszy, mogą być jednostkami prywatnymi. Jeśli jednak nawet nie da się ustalić, że działali oni z ramienia jakiejś organizacji zbrodniczej, musimy brać ich takimi, jakimi są w istocie: są oni produktem zbrodniczej atmosfery jaką dyszą współczesne Niemcy w stosunku do Polski. Mamy wobec tego, dwa ważne przed sobą obowiązki: 1) zrewidować system ochrony pogranicza naszego z Niemcami 2) uświadomić szerokie i dokładnie opinie zagraniczną o istocie stosunków „sasiadzkich” z Niemcami.

Czas już najwyższy, by zarówno we Francji, jak w Anglii i Stanach Zjednoczonych zrozumiiano z jakimi „sasiadami” Polska ma do czynienia.

Polscy szachiści w Pradze Czeskiej

W Pradze Czeskiej skończył się międzynarodowy turniej gry szachowej na którym Polska zdobyła drugą nagrodę. Zdjęcie przedstawia grupę polskich szachistów na międzynarodowym turnieju w Pradze Czeskiej.

Wieczne miasto żyje pod grozą trzęsienia ziemi

TERNI. 28.7. W miejscowościach Terni i Narni (około 80 km. na północ od Rzymu) odczuto cztery po sobie następujące w krótkich odstępach czasu dosyć silne wstrząsy podziemne. Niektóre domy doznały uszkodzeń, pozatem wiele zarysowało się tak, że grozi im zawalenie.

Trzęsienie wywołało niebywałą panikę, gdyż kolejno coraz silniejsze wstrząsy zdawały się zwiastować nadejście jeszcze znaczących, być może katastrofalnych. Ludność, już po pierwszym trzęsieniu, w popłochu uciekała z domów, bojąc się ich zawalenia.

Zwołanie konferencji polsko-francusko-niemieckiej (?)

Rezultaty konferencji angielskiego premiera z przedstawicielami rządu Rzeszy

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA, 29.7. — Z Berlina donoszą z kół zbliżonych do tutejszej ambasady angielskiej iż w pertraktacjach jakie były prowadzone rano między Mac Donaldem i Brüningiem oprócz sprawy pancernika „B” dużo miejsca zajęło także omówienie stosunków polsko-niemieckich.

Stało się to z tego powodu, iż kanclerz Brüning jako jedną z przyczyn, dla których rząd niemiecki nie może zgodzić się na proponowane przez Francję moratorium polityczne, wskazał na „problem Prus Wschodnich”, którego rozwiązanie uległoby odroczeniu na wypadek politycznego moratorium,

P. Brüning motywował także budowę pancernika „B” koniecznością utrzymania połączenia morskiego między Rzeszą i Prusami Wschodnimi(?) na wypadek powikłań międzynarodowych dając do zrozumienia, iż Niemcy byłyby gotowe przyjąć warunki francuskie, gdyby także i ten „problem bezpośredniego połączenia Rzeszy z Prusami Wschodnimi” został obecnie załatwiony w myśl niemieckich intencji.

Premier angielski przyjął miał bardzo chłodno powyższe argumenty niemieckie i ze swej strony zaproponował p. Brüningowi, aby na przyszłą konferencję niemiecko-francuską zaproszono także przedsta-

wiciela Polski.

Krok taki mógłby, zdaniem miarodajnych kół angielskich, przyczynić się nie tylko do przyspieszenia porozumienia francusko-niemieckiego, ale także do przywrócenia atmosfery powszechnego zaufania.

Na amerykańskie, angielskie i francuskie kół finansowe, od których zależy akcja pomocy dla Niemiec, już samo zwołanie takiej konferencji francusko-niemiecko-polskiej wpłynęłoby niezwykle uspokajająco, a tem samem i zachęcająco do inwestycji finansowych w Europie środkowej i wschodniej.

Tak samo podziałałaby ratyfikacja

traktatu handlowego polsko-niemieckiego

Kanclerz Brüning wskazał miał w odpowiedzi na to, iż zarówno stosunek do Polski, jak i sprawa pancernika „B” stanowią zagadnienia niezwykle drażliwe, na które niemiecka opinia publiczna reaguje bardzo czule i reakcja taka może się stać niebezpieczną dla podstaw gabinetu, który opiera się na autorytacie jaki posiada w narodzie niemieckim przez Hindenburga. Dlatego jest rzeczą konieczną pozyskanie głowy państwa dla tych idei międzynarodowego porozumienia.

W tym duchu też kanclerz Brüning i m. n. Curtius utrzymywali swoje sprawozdanie złożone po powrocie z Londynu prez. Hindenburgowi, któremu przedstawili konieczność pozyskania pomocy Francji i któremu przedłożyli konkretne propozycje.

Na szereg interpelacji Mac Donald odpowiadał dość szeroko. M. in. na zapytanie, jak wyobraża sobie formę międzynarodowej współpracy gospodarczej, premier angielski podkreślił, iż formą taką winne być obustronne traktaty handlowe, zawierane między poszczególnymi państwami.

Im gęściejsza będzie sieć tych traktatów, tem silniejsza współpraca międzynarodowa, tem większa zawiąłość jednych państw od drugich i tem samem tem większe poczucie obowiązku pomocy zagrożonemu.

Na pytanie, czy dla poznania nastrojów, nurtujących umysły młodzieży niemieckiej, nie zamierza premier angielski zetknąć się z przywódcami Stahlhelmu, oświadczył Mac Donald w sposób bardzo wymijający, iż „byłoby rzeczą ubolewania godną, gdyby entuzjazm młodzieży, mogący stanowić dla każdego narodu najbardziej twórczą siłę, miał wyrodzić się w formach, które dyktują strach lub nienawiść”.

Ostre represje na komunizujących się studentów w Japonii

25 słuchaczy zawieszono - przywódcę wydalono

TOKIO, 29.7. Uniwersytet w Tokio zastosował środki karne w stosunku do

radikalizujących słuchaczy wydziału prawnego tego uniwersytetu, odbierając 25 z

pośród nich prawo słuchania wykładów na przeciąg jednego roku i wydalając zupełnie z uniwersytetu ich przywódcę, Umon-Takagi. Jest to w logicznym związku z poleceniami rządu i władz szkolnych w kierunku zwalczania ruchu komunistycznego wśród młodzieży.

Podniesienie stopy dyskont. w Gdańsku

GDĄSK, 29.7. W dniu dzisiejszym Bank Gdański podniósł stopę dyskontową z 7% na 10% oraz stopę lombardową z 10 na 12%. Podwyższenie stopy dyskontowej spowodowane jest zwiększeniem obrotu pieniężnego ponad normę o 20—25%.

„Nautilus” również wyruszył w podróż

LONDYN. — Łódź podwodna „Nautilus”, która swego czasu została poważnie uszkodzona, jest już naprawiona i

wyruszyła z Plymouth do okolic podbiegunowych przez Bergen.

Gorkij już popadł w nielaskę

MOSKWA. Prasa sowiecka powszechnie zauważa, że w uroczystościach i przyjęciach na cześć Bernharda Shawa nie uczestniczył nigdzie Maksym Gorkij. Gorkij—

jak się okazuje — jest w nielaskę, gdyż zażądał on bardzo wysokiego honorarium za swoje utwory i domagał się zezwolenia na wyjazd na wyspę Capri.

Znow lot amerykańskich lotników dookoła świata

NOWY JORK. Lotnicy Herndon i Pangborn wylecieli stąd, zamierzając pobić rekord szybkości w locie naokoło świata, postawiony przez lotników Post i Gat-

ty, Lotnicy myślą cel swój osiągnąć za pomocą zredukowania liczby wylądowań. Pierwszy etap lotu ma być Harbour Grace — Moskwa.

Lotniczka Anny Johnson wylądowała w Moskwie w drodze do Tokio

MOSKWA, 27.7. Wczoraj o godzinie 22.55 lotniczka angielska Amy Johnson przyleciała na lotnisko w Moskwie. Po drodze z Królewca lotniczka lądowała w Wielkich Łukach koło Smoleńska dla nabrania benzyny.

Amy Johnson oświadczyła, że do skie-

rowania się na Królewiec zmusiła ją silna burza zaraz po wystartowaniu z Berlina. Pragnąc burzę wyminąć musiała skierować się na północ i lądować w Królewcu, który wiewier nie wchodził w rachubę jako etap lotu.

Spotkanie „Grafy Zeppelina” z „Maługinem” na wyspie Hoker

MOSKWA. — „Maługin” nadesłał następującą radiodepeszę: „Wyspa Hoker grupy wysp Franciszka Józefa. Sterowiec „Graf Zeppelin” przystąpił do lądowania. Po krótkich ustulowaniach udało mu się to szczęśliwie.

Sterowiec przystępuje do uzupełnie-

nia swoich zapasów potrzebnych dla wyprawy podbiegunowej. Dalszy start ma nastąpić niedługo, gdyż pogoda jest sprzyjająca. Stan załogi jest bardzo dobry. Wszyscy przekonani są, że lot tak szczęśliwie rozpoczęty zostanie również szczęśliwie doprowadzony do końca.

Podczas międzynarodowych zawodów lekkoatletycznych w Charlottenburgu, znakomity biegacz francuski Ladoumègue ustanowił nowy rekord w biegu na 1000 m. mianowicie 2 min. 25,3 sek. Na zdjęciu Ladoumègue przybawający do mety.

Ogólna charakterystyka stanu rzemiosła na terenie województwa białostockiego

Położenie gospodarcze poszczególnych grup rzemiosła

III.

Grupa metalowa.

Do najliczniejszych zawodów grupy metalowej w okręgu Białostockiej Izby Rzemieślniczej należą: kowalstwo, ślusarstwo i blacharstwo.

Przemysłowy charakter miasta Białegostoku, w którym w czasie pełnego uruchomienia wszystkich fabryk zatrudnionych jest około 6500 robotników, powoduje zatrudnienie większej ilości rzemieślników 'grupy' metalowej. Dlatego też spadek produkcji fabrycznej przemysłu średniego i wielkiego w Białymstoku podniósł stan bezrobocia rzemieślników grupy metalowej w zestawieniu z danymi z końca 1929 roku o 180 proc. Nastąpił przyczynami gwałtownego spadku produkcji i zatrudnienia w tych przedsiębiorstwach rzemieślniczych jest katastrofalny stan rolnictwa i zastój w ruchu budowlanym, który najciężiej odczuło ślusarstwo budowlane i blacharstwo; powszechna, zresztą dla wszystkich zawodów rzemieślniczych, dalszą przyczyną pogorszenia sytuacji jest konkurencja rynkowa i samouk, wykonywujących nielegalnie rzemiosło, pozostawiając konkurencję, stwarzając przez warsztaty ślusarskie i kowalskie, prowadzone przy wzięciach bądź przy 2 szkołach rzemieślniczych w Białymstoku i 1-ej w Suwałkach.

A) Kowalstwo.

Z przyczyn wyżej podanych kowalstwo w silnym stopniu odczuło w roku 1930-tym spadek zatrudnienia, który dochodzi do 40 proc. Pewną ujemną rolę przyczynia jest zaspokojenie potrzeb, która na skutek wyniszczenia powojennego musiała zaprzestanie się w ostatnich latach w maszynach, narzędziach, woty i t. p. i nowych zakupów dokonywać obecnie nie potrzebuje, ograniczając się jedynie do konserwowania i reparowania posiadanych.

Rozwój pojazdów samochodowych zmniejsza zapotrzebowanie na dotychczasowe środki lokomocji, jak wozy, powozy i t. p., zwiększając przez to bezrobocie wśród kowali.

Ilość i wartość produkcji samostojnych warsztatów ślusarskich w roku sprawozdawczym spadła zależnie od miejscowości województwa od 40 do 80 proc. Głównym działem zatrudnienia dla tego zawodu były czynności konserwacyjne i reparacyjne. I w tym dziale prace zmniejszyły się mniej więcej o 30 proc.

Obecnie coraz częściej, ślusarze znajdują zatrudnienie przy naprawach samochodów i wogóle motorów spalinowych, jednakże oż praca ta wyręcza pewną specjalizacji.

Naogół ceny za surowce nie uległy w tym zawodzie znaczącym zmianom. Prawie wszystkie narzędzia i maszyny, niezbędne dla wykonywania zawodu ślusarskiego, nabywać można w kraju.

Istniejąca na terenie m. Białegostoku wytwórnia aparatów kinowych importuje niektóre materiały z zagranicy.

B) Blacharstwo.

Dla rzemiosła blacharskiego zakres pracy w ostatnich latach zjechał się coraz bardziej. Rzemiosło to znajdowało duże pole pracy w budownictwie, a wskutek zastój w ruchu budowlanym silnie odczuło stan bezrobocia, który w zestawieniu z rokiem poprzednim waha się w granicach od 60 do 80 proc. Zatrudnienie rzemieślników blacharskich w ruchu budowlanym znajduje zastosowanie jedynie w sezonie letnim, w zimie zaś rzemieślnicy tego zawodu zajmują się produkcją własną, coraz silniej odczuwając konkurencję przemysłu fabrycznego, to też własna ich produkcja spadła mniej więcej o 70 proc. pomimo spadku cen na surowce (n.p. cena za 1 kg. cyny w latach 1929, 1930 i początku 1931-go wynosiła zł. 16, 12, 650).

Plące za robotnicze nie uległy zbyt zmianom.

C) Wyrób przedmiotów ze szlachetnych metali.

Grawerstwo, jubilerstwo, złotnictwo, brzoźnictwo i wyrób przedmiotów z drucików złotych i srebrnych nie są rozwinięte w okręgu Białostockiej Izby Rzemieślniczej. Rzemiosła te, jako wytwarzające artykuły zbytku, ograniczają swą produkcję w silnym stopniu.

Nieco więcej niż przemysł wyżej wymienione rozwinięte jest na terenie m. Białegostoku zegarmistrzostwo. Ceny na artykuły przemysłu zegarmistrzowskiego nie spadły, obroty zmniejszyły się od 40 do 50 proc.

Zamówienia na roboty w przemyśle grawerskim znacznie się zmniejszyły, pomimo spadku cen za wykonanie, dochodzącego do 30 proc. Najgłośniejszym konkurentem jest Mennica Państwowa.

Produkcja w przemyśle jubilerskim spadła w roku 1930-ym od 50 do 70 proc. przy jednoczesnym spadku ceny za srebro.

Zbyt wyróbów przedmiotów z drucików złotych i srebrnych zmniejszył się od 30 do 35 proc. Na terenie m. Białegostoku odczuwa się w tym zawodzie silną konkurencję artykułów, sprowadzonych z Warszawy. Materiały na powyższe wyroby sprowadza się z zagranicy; ceny na sprowadzone surowce nie spadły, raczej wykazują pewną wyżycę.

IV.

Grupa spożywcza

Zawody rzemieślnicze grupy spożywczej w porównaniu z innymi zawodami rzemieślniczymi stosunkowo słabiej odczuły przesilenie gospodarki roku 1930-go.

A) Piekarstwo.

Ponieważ konsumpcja w tym dziale nie może się obniżyć poza pewne minimum, produkcja zatem obniżyła się stosunkowo nieznacznie.

Spadek ten wynika z poszczególnych działach wypieku: pieczywa pszennego — 10 proc., chleba — 6 proc., pieczywa luksusowego — 20—30 proc. Cyfry powyższe dotyczą m. Białegostoku; cechy sięgają w wymagach powiatowych podają wyższe liczby ogólnego spadku produkcji.

Naogół zmniejszenie wysokości obrotów za 1930 rok wzmieszyły się wskutek dużej niżki cen na mąkę i wyznaczania cen pieczywa przez komisje cennikowe, cenostokroc nieodpowiadających, zdaniem cech, właściwej kalkulacji.

Charakterystycznym objawem dla 1930 roku jest zwiększenie się ilości drobnych nielegalnych piekarni i dokonywanie wypieku dla własnego użytku w gospodarstwach prywatnych.

Ujemnym czynnikiem dla konieczności posiadania niezbędnego kapitału obrotowego jest wysoki zadłużenie pewnej grupy odbiorców pieczywa, t. zw. kramarzy, którzy latami nalegają z całkowitem uregulowaniem swych należności, zmniejszając przez to kapitał obrotowy piekarzy. Naogół przy większych zamówieniach należności nie regulowano gotówką, żądając najczęściej jedniemiesięcznego kredytu w granicach od 30 do 40 proc. wysokości zamówienia.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29.X.29 r. o dozornictwie nad wyrobem i obiegiem maki i wyrobów mącznych nakładające na piekarzy i cukierników obowiązek przystosowania lokali do przepisowych wymagań i wprowadzenie urządzeń mechanicznych dotychczas nie mogło być w całej rozciągłości wprowadzone w życie, wobec braku kapitałów

na cele inwestycyjne oraz wobec całkowitego braku kredytów.

Kredyt ten winien być udzielany w dostatecznej wysokości, długoterminowy i nisko oprocentowany, gdyż w przeciwnym wypadku większość piekarzy o własnych siłach absolutnie nie będzie w możności wyprodukować potrzebnych. W obecnej chwili z powyższych względów byłby kilkuset warsztatów piekarskich może być zamkniętych.

Zatrudnienie czeladników w r. 1930.

Wzrost pociągów w województwie w latach 1929-30. Liczba czeladników w województwie w latach 1929-30. Liczba czeladników w województwie w latach 1929-30.

b) Rzeźnictwo i wędliniarstwo

W zawodzie rzeźniczym i wędliniarstwie w stosunku do roku 1929 spadek obrotów wynosi zależnie od miejscowości 10 do 20 proc., główną przyczyną powyższego spadku jest potajemny ubój dokonywany przez drobnych hodowców bydła i nierogacizny, wywołany ciężkim kryzysem w rolnictwie. Rzeźnicy i wędliniarze odczuwają też konkurencję nielegalnych warsztatów prowadzonych przez osoby niewykwalifikowane i nie posiadające karty rzemieślniczej, co łącznie z innymi formami nielegalnej konkurencji powoduje zmniejszenie produkcji w stosunku do r. 1929 o 30 proc.

Produkcja futł w okręgu Białostockiej Izby Rzemieślniczej zaspokaja w zupełności miejscowe zapotrzebowanie. Ceny za takowe w roku 1930 nieco wzrosły.

Ceny na bydło pod koniec roku 1930 spadły, co nie wywołało jednak większego ożywienia tej produkcji. Ceny na cielęta i wędliniarstwie podlegały ustalaniu ceny nie zawsze odpowiadającej racjonalnej kalkulacji handlowej, zwłaszcza w odniesieniu do artykułów luksusowych.

Spadek zatrudnienia czeladników w roku 1930-ym w województwie, w tym zawodzie utrzymuje się naogół na poziomie poprzedniego roku.

Piękny zabytek przeszłości

Wśród licznie rozrzuconych po Malopolsce starych budowli, wyróżnia się malowniczym położeniem zamek w Złoczowie, wybudowany w XVII w. przez Siemlenskich, wzmożony fortyfikacjami przez Jana Sobieskiego. Zdjęcie nasze przedstawia drogę z prawej strony jeana z obronnych wierzanku

Obozy i kolonie letnie w Ignatkach dla dzieci i młodzieży

Pan Wojewoda Kościelowski przed wyjazdem na ulop był zaproszony przez Towarzystwo Ochr. Zdr. Ludn. Żydowskiej na kolonie letnie w miejscowości Ignatki, które w tym roku ty. h. kolonij został przez Pana Wojewodę w zastępstwie wydelegowany St. Olszewski p. o. Neczelnika Wydz. Pr. i Op. Sp., który w dniu 28 b. m. w towarzystwie Naczelnego lekarza Kasy Chorych dr. Sobalskiego zlustrował kolonie letnie TOZ-u w Ignatkach i połkowianie przy u. Warszawskiej. W Ignatkach z kolonij korzysta 109 dzieci od 6 do 14 lat obojęt. pici, opiekę nad kolonijami ma dr. Halpern przy pomocy i wychowawczyń na 32 dzieci. Kolonie prowadzone są na 3 zmiany, tak że przez te kolonie przejdzie około 400 dzieci, które otrzymają od państwa całą wyżywienie.

Posiłek dostateczny otrzymują 5 razy do dnia, w sam sposób prowadzone kolonie jest ujęty bardzo racjonalnie, dzieci te zaharowane, opalone i dobrze wyżywione — przybyły na wzdzie średnio po 2 kg. Z połkow. na ul. Warszawskiej No 19 korzysta 150 dzieci, które otrzymują 3 razy dziennie posiłek. Koszt wyżywienia na kolonij wynosi od dziecka dziennie około 150 gr. na pół kolonij 90 groszy. Poza tym w tymże dniu p. Olszewski zlustrował obozy letnie w maj. Kurowo, gdzie przebywa obecnie 66 dziewcząt i stwierdził należyty porządek i racjonalne prowadzenie obozu, oraz doskonałą jego organizację.

Groźny pożar w pow. augustowskim

Ubiegłej nocy nad rzeziem w. wsi Jarniki, gm. Kurjanka, wybuchł groźny pożar, który pochłonął 43 zagrody. Szczęśliwie bydlę i 2 konie.

Przyczyny pożaru narazie ustalić nie zdołano, straty nie zostały obliczone.

SKIDEL, pow. Grodzieński

Zatwierdzenie stałych rocznych jarmarków

Pan Wojewoda Białostocki zarządzeniem z dn. 16 lipca r. b. zezwolił na urządzenie jarmarków czyli t. zw. wielkich targów rocznych w Skidlu.

Dotychczas Skidło nie posiadał uprawnień na urządzenie jarmarków, wskutek braku których, ruchliwy i przedsiębiorczy handel, znajdujący się w dogodnym i ujemnie komunikacyjnym miastu, niedo-

Światowy kryzys gospodarczy osiągnął punkt kulminacyjny

LONDYN. — Ambasador St. Ziedn., Dawes, oświadczył, iż dają się już zauważyć oznaki zbliżającej się poprawy sytuacji ekonomicznej.

Osiągnęliśmy już — mówił ambasador — najbliższy punkt depresji, co świadczy, że poprawa niebawem nastąpi.

W rezultacie konferencji londyńskiej Francja pożyczka Anglii 20 mil. funtów szterlingów

LONDYN. — Jedynym pozytywnym rezultatem konferencji londyńskiej jest zrozumienie przez gubernatora Banku Angielskiego Montagu Normana, że trzeba się pogodzić z Moretem, gubernatorem Banku Francuskiego.

Norman poszedł do Canossa, uzyskując w Paryżu pożyczkę 20 milj. funtów, celem wyrównania podważonej odpływem złota rezerwy złotowej Banku of England. Fakt ten jest oczywiście daleko ważniejszym.

Dalszy odpływ złota z Anglii

LONDYN. 28. — Wczoraj wywarł się odpływ złota z Anglii w wysokości 33 miliony 500 tysięcy franków.

Bezczelność teutońska przekracza wszelkie granice

Senat gdański nie reaguje na prowokacje

GDANSK. Rownolegle do manifestacji członków b. 1. 8 p. p. armji cesarskiej, odbyła się w Gdansk podoba manifestacja hitlerowców.

skandalu, że niemieccy ministrowie udali się do Paryża. W drodze do Paryża powinna się była udać tylko armia niemiecka. Jest niezmiernie charakterystycznym, że w tej chwili, w której na terenie Niemiec, w związku z rokowaniami rządu Rzeszy o pożyczkę zagraniczną, wszelkie manifestacje antypokojowe ustaly, terenem tych manifestacji stał się Gdansk, czemu Senat gdański niczem nie przeciwdział.

Rokowania ekspertów finansowych z Niemcami

BERLIN. — Wczoraj rozpoczęły się rokowania ekspertów finansowych z Niemcami. Delegacja niemiecka żąda ogłoszenia moratorium.

niezależnie od czołowych, czy też zupełnie ułg. jakie zastosowane będą w obrotu wewnątrz kraju. Moratorium to Niemcy chcą zastosować wobec swoich zobowiązań zarówno w dewizach, jak i w walucie niemieckiej. Zobowiązanie markowe koła kompetentne obliczają na 1 miliard marek.

Niemcy wypuścili w obieg nowych marek srebrnych na 100 milionów

BERLIN. — Minister Skarbu Rzeszy przedłożył Radzie państwa projekt wybita nowych monet srebrnych na sumę 100 milj. marek.

Monety mają mieć wartość nominalną 5 marek i będą wybite z zachowaniem obowiązujących przepisów prawnych.

Terytorjum Watykanu będzie otoczone murem

CITTA DEL VATICANO. — Uzupełnienie murów granicznych państwa papieskiego od strony placu Risorgimento zostało ukończone.

Staniem gubernator tu rzymskiego zostaną wmurowane resztki ornamentacyjne zdemolowanej Porta Angelica, która wznosiła się opodal nowego muru granicznego.

Hiszpanja znosi pensje wypłacane duchowieństwu

CITTA DEL VATICANO. — Według wiadomości otrzymanych tutaj z Madrytu, rząd republikański ma zamiar zmniejszyć kwotę roczną 160 milj. pesetas, płaconą przez państwo kościołowi katolickiemu.

Władze rządowe noszą się z zamiarem wyznaczenia pensji jedynie proboszczom z pominięciem honorariów, dotychczas przyznawanych biskupom i prałatom.

Ostateczny układ partyjny parlamentu hiszpańskiego

PARYŻ. — Nowy parlament hiszpański ostatecznie się ukonstytuował, liczy 464 deputowanych, których przynależność partyjna jest następująca: 245 — związek republikański, 114 — socjalistów, 56 — radykałi socjalisci, 42 — lewica katalońska, 28 — liberałów, Prawicowcy, 22 — galicyjscy, 19 — agrarjusze, 14

— baskowie, 14 — niezależni, 3 — związkowcy, 2 — akcja narodowa, 2 — niezależni liberalowie, 1 — monarchista. Przewodniczącym izby został obrany przywódca socjalistyczny, poseł Basteiro. Dotychczasowy rząd prowizoryczny Zamoriny, jest w stanie dyminyji.

W Anglii jest bez pracy 2.660.733 osób

LONDYN. — Liczba bezrobotnych w Anglii w dniu 20 bm. wynosiła 2.660.733

osób, tj. w porównaniu z tygodniem poprzednim zwiększyła się o 18.044.

Więści z całej Polski

Pogłoski o rozwiązaniu Warszawskiej Rady Miejskiej

Wojewoda grodzki — prezydentem stolicy

prezydentem stolicy

Sprawa uregulowania organizacji władz miejskich w stolicy wchodzi, jak się wydaje w stadium realizacji.

grodzkiego prezydenta miasta pozostawiając bez zmian, a wiceprezydentem miasta — prezydentem stolicy.

Nowy podsekretarz skarbu

W tych dniach będzie przedłożona Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej do podpisu nominacja prof. Władysława Ządzińskiego z Wilna na podsekretarza stanu w ministerstwie skarbu.

Wobec komisji podatkowej przy ministrze skarbu. Prof. Ządziński jest znawcą zagadnień skarbowych i pełni obowiązki podwoni-

Powolna lecz stała poprawa sytuacji gospodarczej

Obecna sytuacja gospodarcza Polski według opinii Instytutu Badania Konjunktury Gospodarczych i Cen

Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen w następujący sposób charakteryzuje obecną sytuację gospodarczą.

Płynność gospodarstwa społecznego nie uległa p. l. w lipcu, jakkolwiek ilość protestów wekslowych naogół się obniżyła (z 13,0% w maju do 11,4% w czerwcu).

w Banku Polskim z 4,75% do 4,44%; co jednak prawdopodobnie wyjaśnia się staranniejszą selekcją materiału wekslowego oraz wzrostem ilości weksli prolongowanych.

Rozmiary produkcji naogół pozostały bez zmiany. Wprowadzie

produkcja dóbr wytwórczych powiększyła się (z 91,5 do 94,7).

lecz pochodzi to jedynie ze wzrostu ruchu budowlanego i galerii z nim związanych. Wzrost ruchu budowlanego tłumaczy się głównie przesunięciem sezonu: stosunkowo mniejszą działalność w sezonie zimowym wyrównywa wzmożona produkcja latem. Nie ulega jednak wątpliwości, iż obecny niski poziom cen materiałów budowlanych wpływa pobudzająco na budownictwo mieszkaniowe.

Produkcja dóbr spożywczych obniżyła się (z 95,9 w maju do 95,1 w czerwcu), lecz zmniejsza raczej charakter przypad-

kowy (zawieszenie pracy przez pewien duży zakład przemysłowy, z przyczyn raczej pozakonjunkturalnych). Jedynie w przemyśle poligraficznym nastąpił spadek produkcji, natomiast

w przemysłach włókienniczym, skórzanym i papierniczym notuje się pewien wzrost wytwarzania.

W zakresie towarów włókienniczych i obuwiu duże znaczenie dla utrzymania stosunkowo znacznego zbytu, mimo spadku płac, posiada niski poziom cen wyrobów gotowych, oraz uprzednie nagromadzenie niewykorzystanego zapotrzebowania w okresie obniżających się cen. Tem niemniej spadek płac odbił się na prze-

mysłach konsumpcyjnych ujemnie i raczej należy oczekiwać dalszego wpływu tego czynnika. Ewentualne

korzystne ceny zbóż działają mogą na wzrost zakupów w sezonie jesiennym.

Naogół zatrzymanie się niskiej tendencji cen, stosunkowo małe zapasy, mimo pewnego obniżenia się przywozu gotowych wyrobów z zagranicy, świadczą o tym, że przystosowanie się rozmiarów produkcji do spożycia w pewnym stopniu nastąpiło. Jednocześnie jednak ze zmniejszeniem produkcji odbywał się proces kurczenia spożycia, skutkiem redukcji płac i liczby robotników.

Na wsi daje się zauważyć pewne niewielkie odprężenie sytuacji finansowej,

akcji kredytowych zastawowych i zakupów interwencyjnych, większy spadek cen w okresie późniejszym wydaje się wątpliwy. Rynek produktów hodowlanych nie wykazuje poważniejszych zmian, za wyjątkiem ponadsezonowego wzrostu cen na trzode chlewną.

Kryzys zaufania trwa w dalszym ciągu, syfony wypadkami w Niemczech i Austrii. Naogół jednak wpływ paniki niemieckiej był stosunkowo nieznaczny. Ucieczka kapitałów była raczej niewielka. Kursy akcji przemysłowych na giełdzie warszawskiej nie obniżyły się w lipcu w porównaniu z poprzednim miesiącem. Na początku bieżącego miesiąca można zauważyć powrotną falę kapitałów wycofanych w okresie paniki.

Przewidywanie dalszego rozwoju, wobec niemal decydującego wpływu na konjunkturę wypadków politycznych o charakterze międzynarodowym, jest niezmierne trudne.

W każdym razie układ stosunków gospodarczych w najbliższej przyszłości w przeważającej mierze zależać będzie od układu stosunków politycznych.

Życie gospodarcze

Uruchomienie kredytu rejestrowego nie ulegnie zwłoce

Wyjaśnienie Banku Polskiego

Wobec pojawienia się pogłosek w prasie, jakoby uruchomienie kredytów rejestrowych na zastaw zbóż miało ulec opóźnieniu, Bank Polski komunikuje, że

ogłosił je nie odpowiadając rzeczywistości. Przyznawanie kredytów rozpocznie się natychmiast po wypnieniu odnośnych

zgłoszeń, niezależnie od tego, kiedy na stopni sfinalizowanie układu pożyczkowego z konsorcjum banków francuskich,

Niewykorzystane dotychczas olbrzymie możliwości

eksportu włókienniczego do Rumunii

Z pomiedzy rynków, które dla eksportu włókienniczego mają znaczenie, wybijają się na czoło rynek rumuński, jako najbliższy położony i stosunkowo chłonny. Tymczasem eksport do Rumunii w przebiegu ostatnich lat wykazał niepokojące objawy cofania się. Ustalono, że

na 17 milionów ludności rumuńskiej opracowuje terenowa przemysł nasz tylko 2 miliony mieszkańców, nie docierając zupełnie do innych mieszkańców.

Przy organizacji zbytu na tym rynku powierzchowna już obserwacja działalności konkurencji np. w dziale tkanin bawełnia-

nych, wykazuje abstynencje polskich firm eksportowych. Podczas gdy do walki z kilkudziesięcioma fabrykami krajowymi staje około 40 firm włoskich i tyleż czeskich—o miejsce dla tkanin polskich zabiega zaledwie 5 do 6 przedsiębiorstw.

Na giełdzie pieniężnej kurs złotego stale wzmacnia się

Na zebraniu giełdy walutowo-dowizowej w Warszawie obniżył się kurs wypłaty telegraficznej na Nowy Jork o 1 punkt do 8,927, co wskazuje na wzmocnienie się złotego w stosunku do dolara. Natomiast dewizy na Londyn i Holandję posiadały tendencję mocniejszą. Zapotrzebowanie dewiz minimalne. Kursy dewiz na Nowy Jork nie notowano z braku zapotrzebowania. Dolar got. przy słabym zapotrzebowaniu utrzymał się na poziomie 100. W obrotach prywatnych dolar w bardzo dużym zakresie obrotów oddawano po 905. Wobec słabej tendencji dolara obniżył się w walszym ciągu rubel złoty do 4,91 i pół i srebrny do 1,48, bilon 0,70, czerwiec 2,87, przy dużym zaofiarowaniu i braku odbiorców. Kursy dewiz notowano: Londyn—43,36, Paryż—34,99, Praga—26,44, Szwajcaria—174,07, Wiedeń—125,50, Włochy—46,75, Kopenhaga—238,70, Holandia—360.

AKCJE. Na rynku akcyjnym w dal-

szym ciągu panuje zastój wakacyjny. Większych obrotów dokonano tylko Bankiem Polskim po 115,50—116.

PAPIERY PROCENTOWE. Na giełdzie państwowych papierów procentowych obroty były mniejsze. Notowano 4% inwest. zw. 82—91,50, 5% konwersyjna 44,50, 7%

stabilizacyjna 72,75, 8% oblig. B. G. K. budowl. 93, 8% oblig. Polsk. Bank. Kom. III em. 93, Dolarówka w prywatnych obrotach 48,75—48,85. W grupie prywatnych papierów procentowych naogół tendencja mocniejsza obroty jednak ograniczone z powodu braku zaofiarowania.

Giełda zbożowa pracuje przy słabych obrotach

Na zebraniu giełdy towarowo-zbożowej w Warszawie obroty były małe, a usposobienie słabe. Notowano paritet wagon Warszawa za 100 kg. w handlu hurtowym w ładunkach wagonowych: żyto stare 18,50—19, żyto nowe 18,50—19, pszenica stara 26—27, pszenica nowa 23—24, owies jednolity 28—29, owies zbierany 25—26, jęczmień ozimy nowy 20—21, jęczmień zbierany—bez obrotu, mąka pszenna luksusowa 50—60, mąka pszenna 40 45—50, mąka żytnia podług

typu przepisowego 33—40, otręby pszenne szale 16—16,50, otręby pszenne średnie 14—14,50, otręby żytnie 13—13,50, lubin niebieski—bez obrotów, lubin żółty—bez obrotów, rzepak zimowy 30—31.

Zwiększona podaż zbóż z nowych zbiorów wpływa na tendencję słabszą. Ojajaw ten zaobserwować można nie tylko na naszym rynku, ale również i na zbożowych rynkach zagranicznych, gdzie także podaż zbóż z nowych zbiorów zwiększa się.

DRUSKIENIKI
WILBA - pensjonat „DWOREK“
ul. JASNA Nr. 2.
Najpiękniejsza dzielnica obok plaży — Pokoje słoneczne
Smaczna, zdrowa kuchnia — Ceny na czasie. 561—1

DRUSKIENIKI
WILBA - pensjonat „NASZA“
ul. JASNA Nr. 13.
Malownicze położenie — Piękne słoneczne pokoje
Wyborowa kuchnia — Ceny umiarkowane. 562—1

Niesłychana bezczelność i odwaga bandytów

Nabożni bandyci obrabowali klasztor, by później modlić się gorąco do Boga o przebaczenie

Dziwni to byli bandyci, którzy przed kilkoma dniami napadli na klasztor św. Mikolaja pod Spertą w Grecji.

O godzinie 9 wieczorem u wrót klasztoru stanęło 9 mężczyzn, prosząc o przytułek na noc. Nie spodziewając się niczego, klucznik otworzył drzwi do klasztoru. W tym momencie bandyci nalożyli czarne maski i krepowali klucznika. Dostawszy się do wnętrza klasztoru, bandyci sterozowali mnichów i powiązali ich.

Rozbójnicy wpadli do celi przeora i poczęli go męczyć, aby im zdradził, gdzie są ukryte kosztowności. Przeor przez długi czas nie odpowiadał na pytania bandytów, ale gdy go poczęto przypiekać żywym ogniem, zeznał wreszcie, gdzie są ukryte skarby.

Bandyci zrabowali w gotówce 50 tys. drachm i wszystkie kosztowności klasztorne, jak złote monety, kielichy, puszki i obrazy. Wszystkie woła zostały zdarte z obrazów i ołtarzy.

Następnie bandyci udali się do celi mnichów i zrobili tam gruntowną rewizję. Odbarższy mnichów ze wszystkiego, bandyci udali się do jadalni i tam zjedli obfite kolacje, pokrapianą winem, dobytej z piwnicy.

Po kolacji, bandyci nieco pijani już, udali się do kaplicy i tam umiścili z boku związanego przeora, uklekkł przed ołtarzem i poczęli się głośno modlić, błagając Boga, by im darował winy i napad na klasztor, a także tyranizowanie mnichów.

Po skończonej modlitwie bandyci opuścili klasztor, rozwiązawszy jednego z mnichów, aby mógł rozwiązać innych.

Przeora przewieziono do szpitala, gdyż ma boki osmalone żywym ogniem i całą głowę w ranach.

Nad ranem dopiero zandarmerja, dowiedziawszy się o napadzie, rozpoczął szalony pościg w górach. Trzech napastników schwytano. Pozostalezych otoczono w

górach, tak że jest nadzieja, że ani jeden nie wyjdzie z matni. Jak wykazało natychmiastowe śledztwo, wśród schwytanych bandytów jest i ich herszt.

Wszystkim lotrom grozi kara śmierci przez powieszenie. Nie minie ona ich na pewno.

Pan Darre projektuje założenie hodowli czystej krwi... Niemek

Projekt księgi stadnej kobiet niemieckich

Od setek lat w Niemczech egzystuje hodowla bydła, rasowego drobiu i koni. Niemcy mogą się nawet poszczycić wspomnianymi wynikami w tej mierze. Ale oto teraz niejaki p. Darre szlachetny rycerz Hakenkreuzu stwierdza potrzebę hodowli... Niemek. W artykule swym w „Völkischer Beobachter” p. Darro pisze, że na 100 kobiet niemieckich tylko 14 jest czystej krwi germańskiej, reszta czyli 86 kobiet mają „niepotrzebną dla Niemiec i całkiem szkodliwą krew słowiańsko-polską (cenne przyznanie) Aby ocalić „rasę niemiecką”, p. Darre proponuje zaprowadzić księgę stadną kobiet niemieckich i hodować prawdziwe niemki. W tym celu należy: podzielić wszystkie dziewczęta niemieckie na cztery klasy. W pierwszej będą wszystkie te dziewczęta, które się wybierze z 10 na 100 (te o czystej krwi germańskiej) Z tego grona każdy niemieć może czerpać materiał męski bez lęku o czystość krwi.

Do 2 klasy należą dziewczęta, pozostałe z owych stu. Tu należy się już nieco zastanawiać z wyborem małżonki. Do 3 klasy należeć będą te dziewczęta, którym dowiedzione zostanie, że mają we

krew pochodzenie słowiańskie. Takie należy przez dłuższy czas specjalnie kształcić, aby wyrobić (może wybić?) ducha niemieckiego. W każdym razie dziewczętom tym nie należy pozwalać wychodzić za mąż, o ile państwo (niemieckie) nie zdoła będzie pewności, że z małżeństwa nie będzie dzieci (sterylizacja...)

Do czwartej

grupy należą dziewczęta, którym wogóle nie wolno wychodzić za mąż za prawdziwych Niemców, gdyż mają za wiele krwi słowiańskiej w sobie. (Na taką degradację indywidualum nie wpadł nawet b. Izewizmi. Stanowczo, p. Darremu powinni Niemcy wystawić pomnik, jako wynalazcy księgi stadnej kobiet niemieckich,

Polacy dostawcami „krewi św. Jana“

Z dziejów purpury

Przez dłuższy czas purpurowe męczaki, używane do barwienia tkanin były przedmiotem bardzo żukownego handlu, uprawianego przez Turków, Arabów, Syryjczyków i Greków. W Europie orientalnej przedsiębiorcy mieli jedną tylko współzawodniczkę — Polskę. Przed odkryciem Ameryki jedyną purpura królewska władców Franków, Brytów, Gotów zawdzięczała istnienie Polsce. Nasi przodkowie bowiem dostarczali na składy Hanzy t. zw. „krew św. Jana”. Były to t. zw. Porphyphora polonica, poszukiwane na zachodzie. Później

około 1530 r. z Meksyku zaczęto dostarczać innych robaczek, zawierających w swym organizmie piękny purpurowy barwnik. Była to Koszenila, Towar ten zabił handel purpurowymi męczakami i krwią św. Jana. Setki domów handlowych osiągnęło milionowe zyski, zawdzięczając to koszenili. Z czasem chemja z kwasu moczowego i indygo, z produktów destylacji smoly gazowej zaczęła niezależnie od klimatu i innych naturalnych warunków wyrabiać dowolną ilość barwników purpurowych.

Radjoprogram:
Czwartek 30 lipca

12.10. Muzyka z płyt gramofonowych
13.25. Ożtyt p. t. „Radość lata” p. Marja Ankiewiczowa
16.00. Muzyka z płyt gramofonowych
16.50. „Wilhelm II w świetle nowych materiałów” dr. M. Sokolicki
17.15. Muzyka z płyt gramofonowych
17.35. Powojenna literatura czeska i słowacka dr. B. Vydra
19.20. Giełda rolnicza
19.40. Prasowy Dziennik Radjowy
19.50. Pogadanka muzyczna. Słowo wstępne do transmisji z Salzburga — prof. F. Szopski
20.00. Transmisja z Salzburga. Opera komiczna w 2 aktach „Il Matrimonio segreto” Dominika Cimarosa
22.45. Muzyka lekka i taneczna

Białystok

LIPIEC 30 CZWARTEK

Dziś: Julitty Jutro: Ignacego Wsch. sl. 3.54. Zach. sl. 19.31.

Spieszmy z ofiarami na rzecz półkolonii letnich

Celem obmyślenia i znalezienia sposobów dalszej egzystencji półkolonii letnich, co nie tak doniosłe znaczenie dla zdrowia biednej dziatwy, Zarząd Oddziału Miejskiego T—wa „Przystań” zwołał zebranie członków i sympatyków Towarzystwa.

Zebranie to odbyło się w dniu wczorajszym w lokalu Towarzystwa przy ulicy Kilińskiego 2.

Przypuszczać należy, że społeczeństwo miasta Białegostoku, jak dawniej, tak i dziś nie będzie szczędzić ofiar na rzecz instytucji, która całemu społeczeństwu i Państwu oddaje tak ogromne usługi.

Echa „Marszu Gwiazdzistego”

W związku z odbytym, imponującym „Marszem Gwiazdzistym” w ostatnią niedzielę, w dniu jutrzejszym o godzinie 7 wieczorem odbędzie się posiedzenie sekcji likwidacyjnej „Marszu Gwiazdzistego” w sali konferencyjnej Izby Skarbowej pod przewodnictwem prezesa Izby p. Ferdynanda Świtalskiego.

Przewodnik po Białymstoku w języku esperantskim

W związku z II Pokongresem Esperantystów, jaki ma się odbyć w Białymstoku w dniu 12 sierpnia b. r., Komisja Organizacyjna Pokongresu wydaje w języku esperantskim przewodnik turystyczny po Białymstoku.

Komisja Organizacyjna wniosła podanie do Magistratu m. Białegostoku o udzielenie jej subdyjumu, w kwocie 300 zł, na wydanie przewodnika, co Magistrat na ostatnim swym posiedzeniu zatwierdził.

Rozgłośnia Miejskiego Uniwersytetu Powszechnego

PIĄTEK dn. 31 lipca

- 18.—19. Koncert z Warszawy
19.—19.25. „Jak się robi ołówki”.
19.30.—19.45. Nowele Perzyskiego.
20.—20.15. Komunikaty.
20.15.—21.30. Koncert z Warszawy i feljeton Rittersa „Jego ekscelencja”.
21.30.—22. Muzyka z płyt gramofonowych.
22.—22.15. „Stary i nowy Neapel” trans. z Warszawy.

Z dnia i nocy

W piwiarni Pogorzelskiego Józefa, zam. przy ul. Kolejowej Nr 14, uawniono potajemny wyszynk wódki.

Protokół przesłano do Urzędu Rkcyz i Monopoli Państwowych w Białymstoku.

Mieszkańców wsi: Lipszczany, gminy Holyńska, w powiecie augustowskim, Bogdanowi Michałowi, z niezamkniętej stodoły skradziono rower, wartości 300 zł, marki „Dürkopp”.

Sprawca narazie nieujawniony.

Dziś premiera Ceny od 1 z. Urzędolcy 75 gr.

APOLLO

Początek 6.45 8.30 i 10.00

ŚWIATŁA I CIENIE

Film o miłości i małżeństwie, film stawiający przed sąd rubliczny zagadnienie pokatnego spędzenia plodu.

PONADTO

KŁOPOT z DZIECKIEM

Wesoła komedia

MACIERZYŃSTWA

Ze zrozumiałych względów nie możemy podawać tutaj szczegółów tego nadzwyczajnego filmu, który każdy kulturalny człowiek musi obejrzeć.

Dziś premiera Ceny od 75 gr.

„MODERN”

Początek 7. 8.45, 10.30

Arcydzieło filmowe wielkiego reżysera JOEMAYA MIA MAY—EMIL JANNINGS ERIKA GLESSNER—WŁODZ. GAJDAROW

HRABINA PARYŻA

Rzecz dzieje się w Paryżu w pałacach hrabiowskich i spelunkach apaszw

Dziki chwasty na niwie robotniczej

Kryzys gospodarczy, odczuwany dotkliwie na całej kuli ziemskiej, a datujący się od lat prawie trzech, dał się szczególnie we znaki w roku bieżącym. Najwięcej w takim wypadku cierpią oczywiście warstwy pracujące, których jedynym źródłem dochodu i utrzymania jest praca rąk, lub praca mózgu.

Nic też dziwnego, że organa władzy państwowej, powołanej do czuwania nad rozwojem Państwa i regulowania życia politycznego i gospodarczego, tworzenia nieraz ze sprzecznych ze sobą i rozbieżnych interesów grup sprawnie działającego aparatu, chwytają się nieraz środków

mocniejszych bardziej radykalnych, żeby nie dopuścić do większych zaburzeń, w organizmie Państwa.

Szczególniej i celowej zapobiegliwości władz państwowych w kierunku dostarczenia pracy największej liczbie ludzi mieliśmy możność przyrzeć się już niejednokrotnie na gruncie miejscowym, gdzie w najkrytyczniejszym momencie przy ogromnym wysiłku tych władz, i przyznaniu trzeba, przy dobrej woli wielu miejscowych przemysłowców, udało się rozszerzyć pojemność rynku pracy i należycie go wyzyskać.

Władze administracyjne, pracując u-

silnie w powyższym kierunku, starały się wykreślić zrozumienie u ludzi dobrej wiarę tego nakazu, który, z jakiego punktu widzenia nie byłby brany, zawsze zmusza do podporządkowania się wymogom współczesnego, trudnego i skomplikowanego życia, a temi wymogami są konieczności rozszerzenia rynku pracy.

Na konferencji, która się odbyła dnia 14 lipca r. b. w Urzędzie Wojewódzkim, urzędujący zastępca Pana Wojewody, Dr. Raczyński dośladnie wyłuszczył państwowy punkt widzenia na zagadnienie bezrobocia, na co panowie przemysłowcy nie tylko zgodzili się, ale, co najważniejsze,

przyrzekli lojalnie współpracować z władzami państwowymi nad osłabieniem tego bolesnego zjawiska, jakim jest bezrobocie.

Oczywiście wszyscy zdawali sobie sprawę z tego, że odrazu nie zbuduje się rzeczy wielkich, niemniej jednak przy dobrej woli wszystkich czynników, zainteresowanych utrzymaniu rynku pracy, możnaby osiągnąć poważne rezultaty.

Tymi zainteresowanymi czynnikami są władze państwowe, robotnicy i przemysłowcy. Każdemu a tych czynników powinno i naprawdę zależy, aby w Państwie odbywała się normalna produkcja, aby organizm gospodarczy funkcjonował.

Na nieszczęście jednak przyłączył się czynnik czwarty, nie twórczy, ale warcholski, lubujący się w zamęcie i nieładzie, wyjąłszy korzyści z tego zamętu i dlatego cały swój wysiłek zużywający na wytworzenie takiego stanu rzeczy, z którym trzy poprzednie czynniki w własnym, dobrze zrozumianym interesie walczyć muszą.

Jako klasyczny przykład rozwarzenia się tego czwartego, niepożytecznego i za nic nieodpowiedzialnego czynnika, niech posłuży strajk bedaczy w pamięci powszechny strajk włókienniczy w Białymstoku. Strajk ten, stwierdzamy z całą stanowczością, nie miał rzeczowego podłoża, co warcholstwo i wielmoże partyjni, zamętu wyrosło z niego żyjący, sami przyznali.

Mimo to władze administracyjne weszły tak energicznie w akcję, że w przeciągu paru godzin strajk został zlikwidowany.

Ale już na drugi dzień niepożyteczne elementy, stale z ogniem igrające a upośone urlojem zwycięstwem, które udzielił im, wystąpiły z nowymi, absurdalnymi żadaniami w fabryce p. „Poczebuckiego” i znów zawiązała groźba strajku i znówu politycy świadkami skutecznej interwencji władz państwowych, albowiem fabryka została uruchomiona w 2 godziny po skutecznym wywołaniu zatargu.

Wich zemia jednak nie ustąpi, czwarty czynnik z całą premedytacją rozpoczął cały ten proces prowokacji, za łada drobnotka podjął strajk zapalne warstwy robotnicze, które straciły orientację, że właśnie najbardziej w ich interesie leży utrzymanie rynku pracy i poszły następnie na łep demagogii i zupełnego braku okiełznania ze strony tego czynnika aż wreszcie strajk został przeciągnięty pękniętą musiał.

Fabryka Poczebuckiego, wybrana ze ogniska fermentu przez oszałamie Bogdana, została zamknięta i 60 robotników znalazło się na bruku.

I co na tem zyskali robotnicy? Literalnie nic!

A co stracił? Bardzo dużo. Bo była, mimo wszystko, możliwość dalszego utrzymania fabryki w ruchu, była możliwość przepracowania 20 tygodni, dających prawo do otrzymywania zasiłku z Państwowego Funduszu Bezrobocia w czasie zastoju w przemyśle.

Niepożytał ośc samowolnych przywódców robotników nie liczył się z niedzą ludzka, miała do osiągnięcia własne cele, które jak w t. m. tak i w każdym innym, podobnym wypadku wyróżnie kol. I cują zerwno z interesami warstwy robotniczych jak i interesami Państwa.

Niech przeto ten wypadek nauczy wreszcie robotników rozumu i wskaże im właściwą drogę postępowania. Jeszcze nie jest zapóźno!

Pracowity dzień Magistratu

Na dyplomach Izby Rzemieślniczej będzie herb m. Białegostoku Sprawa remontów w Rzeźni Miejskiej — Subdyjum dla towarzystwa opieki nad sierotami żydowskimi

W dniu 28 b. m. pod przewodnictwem wiceprezydenta miasta dra Ziemińskiego odbyło się posiedzenie Magistratu, na którym zatwierdzono cały szereg spraw, a między innymi uwzględniono podanie Izby Rzemieślniczej w Białymstoku i udzieleno jej zezwolenia na umieszczenie herbu miasta Białegostoku na dyplomach mistrzowskich. Sprawa ta wymaga jeszcze zatwierdzenia Rady Miejskiej.

Następnie Magistrat upoważnił przedstawiciela Komisji Organizacyjnej II Międzynarodowego Pokongresu Esperantystów w Białymstoku do reprezentowania miasta na XXIII wszechświatowym Kongresie Esperantystów w Krakowie w dniach od 1 do 8 sierpnia i na Pokongresie w Warszawie w dniach 9 i 10 sierpnia.

Przedstawiciel ten powita Kongres w imieniu miasta i zaprosi cudzoziemskich gości do odwiedzenia miasta Białegostoku.

W sprawie wykonania remontu centralnego ogrzewania i ewentualnie Rzeźni Miejskiej, Magistrat upoważnił Wydz. Techniczny do przeprowadzenia pertraktacji z firmą „Samotechnika” w kierunku dalszego obniżenia kosztów tych robót, które na podstawie pertraktacji dotychczasowych ustalono na sumę 11.937 zł.

Podanie Związku Zawodowego Muzyków o zezwolenie na urządzenie benefisowego poranka muzycznego i koncertu wieczornego w parku im. ks. J. Poniatowskiego na rzecz orkiestry Związku Ma-

gistrat zatwierdził przychylnie. Postanowiono również wypłacić Towarzystwu Sierot Żydowskich 1-00 zł.

tytułem części należnego temu Towarzystwu subdyjum.

Cofnięcie subwencji Teatrowi Objazdowemu

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadomiło Pana Wojewodę, że tegoreczne ograniczenia budżetowe nie pozwalają Ministerstwu na subwencjonowanie Teatru Objazdowego Z.A.S.P. w roku budżetowym 1931/32.

O powyższym Urząd Wojewódzki powiadomił Kolo Miast Województwa Białostockiego.

Okręgowy Ośrodek W. F. rozszerza swe prace

Dotychczas Okręgowy Ośrodek Wychowania Fizycznego w Białymstoku musiałby niestety ograniczyć swą pracę w okresie zimowym do minimum ze względu na brak odpowiedniego lokalu.

W sali tej prowadzone będą wśród młodzieży i dorosłych, zrzeszonych w organizacjach sportowych, ćwiczenia w zakresie wszelkich odmian sportu.

Trudności te zostały wreszcie usunięte, gdyż Magistrat m. Białegostoku udzielił Okręgowemu Ośrodkowi W. F.

Strajk rzeźników w Swisłoczy

W tych dniach w Swisłoczy, pow. wolkowskiego wybuchł strajk rzeźników na podłożu ekonomicznym.

W rezultacie pertraktacji między magistratem a przedstawicielami rzeźników osiągnięto kompromisowe porozumienie, wskutek którego onegdaj strajk został zlikwidowany.

W zatargu tym rozchodziło się o obniżenie cen, pobieranych przez magistrat miasta Swisłoczy za uoaj.

Odroczenie... Odroczenia

Białostocki Kahał nie może zdecydować osoby przyszłego rabina

Czyżby to miało oznaczać zupełny brak porozumienia w Gminie Wyznawców Żydowskiej?

Wybory rabina miały się odbyć w miesiącu maju, ale Kahał nie mógł żaden sposób dojść do porozumienia co do kandydata na rabina.

wrócono się wobec tego do Pana Wojewody z prośbą o odroczenie wyborów do sierpnia, na co Pan Wojewoda chętnie się zgodził. Miały tygodnie, a Kahał ciągle się spierał o rabina. Czas minął, nadszedł ostateczny termin wyborów i Kahał znówu wystąpił z prośbą o odroczenie wyborów i podzielenie miasta Białegostoku aż na cztery rabinaty. Tym razem Urząd Wojewódzki nie chciał się zgodzić na dłuższą zabawę w „ciucu babkę” i prosby Kahału nie uwzględnił, co

legostoku aż na cztery rabinaty. Tym razem Urząd Wojewódzki nie chciał się zgodzić na dłuższą zabawę w „ciucu babkę” i prosby Kahału nie uwzględnił, co

się zaś trzy powiaty miasta na cztery rabinaty, to ta sprawa nie została jeszcze zdecydowana.

Unieważnienie wyborów w Sejnach

Dokonane niedawno wybory do Gminy Wyznawców Żydowskiej w Sejnach zostały unieważnione decyzją Pana Wojewody.

W związku z tem Urząd Wojewódzki polecił złożyć nowe listy kandydatów i przeprowadzić wybory powtórnie.

Oj! źle się nasza wieś bawi!

T up na weselu

W dniu 26 bm. o godz. 21 w wsi Przysiółka, w gminie Hoża, pod Grodnem, na odbywającej się zabawie weselnej w domu Piotra Dąbrowskiego wywiązała bójka w czasie której został poraniony kijami i kamieniami — Włuk Władysław, z Grodna — przez Klemensa Piotra Kizukię wózow. miesz. wsi Przysiółka i Sako

w cza Józefa, miesz. m. Grodna. Ponadto napastnicy zdemolowali mieszkanie, gdzie odbywało się weselie i przez jednego z Kizukięwiców ugodzone zostało kamieniem dziecko Włuk — po przewiezieniu do szpitala miejskiego zmarł. Zwłoki zostały zabezpieczone. Sprawców zatrzymano.

Krewki interesant

om i nie spowodował katastrofy kolejowej

W dn. 23 b. m. o godz. 17.15 wtargnął do pokoju dyżurnego ruchu na stacji kol. w Rusi, podczas dyżuru Skorupki Stefana — mieszk. w Rusi, Rosi Berman Chaim i przeszkadzał dyżurnemu podczas przyjmowania depeszy o wyjściu pociągu ze st. Wolkowsk w ten sposób, iż stojąc w pobliżu aparatu telegraficznego — krzyczał do obecnego w drugim pokoju zawiadowcy stacji Kurzel, aby ten wydał mu jakiś kwit.

Na zwróconą przez Skorupkę uwagę, aby nie przeszkadzał w pracy — odpowiedział w ten sposób, iż schwytył go za rękę, uderzając równocześnie w twarz. Wskutek szarpania przetrwało zostało przyimowanie depeszy, wobec czego mogła nastąpić katastrofa kolejowa. Skorupka podczas zajścia z Bermanem doznał lekkiego uszkodzenia ciała. Bermanem zajęła się policja.

Oryginalny sposób

Chciał się pozbyć lokatorki, więc rozebrał jej dach nad głową

Karolina Miłta zam. przy ul. Piwnej 8 zameldowała policji, że gospodarz domu, Smykowski rozebrał jej mieszkanie, pozostawiając ją bez dachu nad głową.

Śa jeszcze oprócz samowoli prawa, które chronią lokatorów. Samowolny gospodarz odpowie przed sądem.

Konto P. K. O. Nr. 68425.

Redaktor przyjmuje od godz. 12-13; telefon 2-73 Redakcja czynna od godziny 12-14 i od 19-21 Telefony Redakcji dzienne — 10-06, nocny — 2-73, Rękopisów redakcja nie zwraca

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośzeniem do domów, lub przesyłką pocztową — 4 zł CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowej wysokości przed tekstem — 70 gr.; w tekście 80 gr.; za tekstem — 25 gr.; drobna reklama — komunikaty — 1 zł za wiersz redakcyjny; drobne — 20 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50 proc. drożej; z zastrzeżeniem miejsca — 25 proc. drożej. Nekrologi 50 proc. taniej, dla poszukujących pracy — 50 proc. niższe. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Układ ogłoszeń przed tekstem 5° famowy, za tekstem 10° famowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 68.425

Redakcja i Administracja: Św. Rocha Nr. 3, tel. Nr. 10-06 i 2-73.

Wydawca: Tow. Wydawnicze

Polska Drukarnia w Białymstoku, Sp. Akc., Białystok ul. Św-o Rocha 3.

Redaktor odpowiedzialny: Antoni Faraonowski

LECZNICA PRZYCHODNIA PRZYJĘCIA lekarzy specjalistów wszystkich specjalności Białystok, Mazowiecka 5 Sienny Rynek tel. 1 38. PORADA 3 2. Dojazd autobusem Nr. 2 538-35

GABINET Dr. Aleksandra Gurwioza nadal czynny Choroby skórne weneryczne i płciowe Godziny Przyj. 9—2 i 4—8 BIAŁYSTOK, ul. Lipowa 17 Tel. 6-40

Doktor Z. BASS Choroby kobiece i akuszerja osiedlił się w Białymstoku ul Sienkiewicza 38a tel. 1-09 (wejście od ul. Warszawskiej) przyjmuje od 4—7, 496-12

Dr. J. WALEWSKI Choroby weneryczne, siódma moczopłciowa Przyjmuje rano i od 4—8 w w niedziele i święta od 10—11 r. ul Sienkiewicza 14 m. 3 Telefon 9-49 443—8